

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: Rászló József.	Egyesületi ára 4 fillér. Munkosztály és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon
Helyben: Negyedévre	3 korona.			
Postán: Negyedévre	12 „			
Évi: Negyedévre	5 „			
Évi:	20 „			

Lenézett életpályák.

— aug. 22.

Az életpályák megválasztásáról mindig sokat lehet beszélni, de tulajdonképpen csak kétszer aktuális egy esztendőben és pedig a tanév megnyitása és bezárásakor.

Az élet nehéz, küzdelmes volta eg felől, másfelől pedig az embernek egész életén át való boldogulása lebeg szemük előtt a szülőknek mikor gyermekük életpályáját megválasztják, s hogy ez mily nagy gondot szerez nekik mindenki tisztában lehet.

Különösen áll ez az ugynevezett középosztályra, s ennek is azon részére, a mely születés és vagyon tekintetében nem foglalhat helyet az az arisztokraták között, ellenben szellemi műveltség s társadalmi állásfoglalásuknál fogva rangban előb revalóknak tartják magukat a kereskedőknél és iparosoknál, vagyis szerintünk az urisztályt képezik.

Ezek a szülők gyermekeiket jó szántukból sohasem adják kereskedői vagy pláne iparospályára, mert egyik sem „uri foglalkozás“, hanem aféle „kreizlerájosság“, meg közönséges „csizmadiáskodás“, melyek nem uri ember gyermekeinek valók s mikor aztán gyermekeik évközben rossz bizonyítványt visznek haza, mindannyiszor azzal rémitgetik s nógatják a tanulásra őket, hogy meg nem javulás esetén „inasnak“ adják, mely esetben mint a családra „szégyent hozót“ még gyermeküknek is megtagadják.

Ez a félszeg felogás, fájdalom annyira ragadós lett, hogy már a jobbmodu kereskedőknek és iparosoknak is azon jár az eszük, hogy fiaikból tanárt, ügyvédet, orvost vagy hivatalnokot neveljenek, hogy

ne legyenek örökös rabszolgái a kereskedői és ipari üzletnek, hanem legyenek könnyebben élő „ur“ a melylyel már nem is „tekintetes“, hanem „nagyságos“ cím jár. És ez is valami.

Külföldi nagy és művelt államokban ez egészen másként van. Ott a gazdag és arisztokrata, ha nem is adja fiát kereskedőnek avagy iparosnak, azonban vagyonának tekintélyes részét fekteti kereskedelmi és gyáripari vállalatokba s fiaival a magasabb hadügyi és államtudományok mellett elsajátíttatja a kereskedelmi, ipari, szóval a közgazdasági ismereteket is

A külföldi arisztokraták gyermekeit ott látjuk a technikai egyetemeken reáliskolákban és kereskedelmi tagozatokban, míg később az így szerzett gazdag ismereteikkel, helyet foglalnak tekintélyes ipari részvénytársaságok és kereskedelmi vállalatok igazgatóságaiban azzal az egyszerű kereskedővel és iparossal együtt, a kik mint szakemberek gyakorlatilag tették magukat érdekesebbé az ily vállalatok vezetésére.

Vagyonukkal és szellemi tőkéjükkel emeljék az ipart és kereskedelmet, mert ezek nélkül ma már a magyar mezőgazdaságnak csupán zsellérkedéshez és jobbágykodáshoz hasonló helyzete van és a melynek gyümöleseit a külföld élvezi inportálván nekik nagyon csekély haszonnal ipari feldolgozásaira nyers terményeinket.

Első sorban is gyárak és nagy ipartelepek létesítéséről kellene gondoskodnia részvénytársaságok által, melyekbe bevonnák gazdag főurainkat, a fő részvényes maga az állam legyen. E részvénytársaságok életképességét biztosítaná így az ál-

lam s bizalommal fektetnék bele tőkéiket nagybirtokosaink is, meg lévén győződve arról, hogy befektetett tőkéjük nem lesz martalékává az idegen gyárak és vállalkozók mindent megelőző konkurenciájának.

Ezt kell megtenni és emelett az ipart és kereskedelmet védő országos törvényeket hozni, hogy azok versenyképes fejlődésnek indulhassanak s nemcsak az ország területéről kiszoríthassák az idegen cikkeket, hanem kivitelképesek is legyenek.

Ekkor aztán nem lenne népszerűlen és mellőzött, sőt hasznos és keresett pálya lenne az ipari és kereskedői foglalkozás.

— augusztus 22.

— Az olasz kereskedelmi szerződés.

Római hírek szerint a kereskedelmi szerződés tárgyalások Ausztria-Magyarország és Olaszország között kedvezően alakulnak s a mint most állanak a dolgok, nagyon valószínű, hogy vagy az ideiglenes vagy pedig a végleges új szerződést még e hónapban aláírják. Kétségtelen, hogy az olasz kormánynak kellett engednie, de helyzeét megkönnyíti az a körülmény, hogy az olasz közvéleményt egyáltalában nem érdekli a tárgyalás, kivéve természetesen a borkereskedőket és borkereskedőket, a kinek nagy érdeke fűződik a borkapuzat fenntartásához, de a magyar kormány ellenállásán ez a törekvésük megtört. Olaszországra nézve sokkal fontosabb volt a Svájccal való kereskedelmi szerződés s a mióta ezt megkötötték a közvélemény teljesen megnyugodott. Hozzájárult ehhez, hogy az olasz parlament csak nemrég szavazott meg fontos gazdasági javaslatokat s ezek mellett háttérbe szorult az a kérdés, hogy az Ausztria-Magyarországgal kötendő kereskedelmi szerződés jó lesz-e vagy rossz. Reánk nézve mindenestre kedvező az olasz közvéleménynek ez a nembánomsága, mert éppen a borkapuzat miatt az olasz szerződésnek elsőrendő gazdasági fontossága van.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emeliazétvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 — kor. ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

Mit álmodnak a gonosztevők?

Általános hiedelem, hogy a gonosztevőt, akinek kezére vér tapad, éjjel kínzó álmok gyötrik. Ezt a hitet nemzedékről átszármasztotta nemzedékre a művész, a költő, de a természettudomány megcáfolja.

A gyilkos nem roskad össze a lelki-furdalástól, mert véres cselekedete, amely minden jóérzésű embernek megreszketteti a lelkét, neki természetesen tűnik fel. A gonosztevő minden tekintetben abnormalis s így érthető, hogy a nyugodt, tiszta lelkiismeretű ember álmánál csak a megrögzött gonosztevő álma nyugodtabb és mélyebb.

Michélet, a francia forradalom kiváló történetírója közli, hogy Corday Sarolta Marat meggyilkolása után pompásan aludt délután öt órától másnap reggelig.

De Sanctis római tanár megfigyelt a börtönben egy fiatal testvérgyilkost, aki jó házból származott, gondos nevelésben részesült és valami csekélység miatt konyhakéssel lesurta testvérét; a professzor megkérdezte a gyilkosság után való reggel, hogy hogy aludt és a fiatal gyilkos így válaszolt:

— Jól aludtam, hiszen nem tudtam, hogy testvérem meghalt a szurástól, mert mikor ledőlt, a pénzemem még azután magához ksparintotta.

Corday Sarolta mély álmának az a magyarázata, hogy a fanatikus leány örüléssel határos képzelődésében azt hitte, hogy istenes dolgot cselekedett, a testvérgyilkos pedig azért aludt olyan édesdeden, mert kihalt belőle minden jóérzés. Nagyon kevés az olyan gonosztevő, akit lázas álmok gyötrenek; ezeket sem lelkiismeretük furdalja, hanem a bitófa rémitgeti éjszaka.

Lombroso szerint a delikvensok sokat álmodnak, különösen elítélteésük után. Ferri alapos megfigyelések után arra a meggyőződésre jutott, hogy az elméjében meghibbant gonosztevő úgy alszik véres cselekedete után, mint az epileptikus a roham után, a született go-

nosztevő pedig, mint a józan, becsületos napszámos fárasztó munkája után. Dr. Sante de Sanctis, a római egyetem pszichiátriai tanára 1891-ben tanulmányozta Orvietóban a fegyvercek és vizsgálati fogságban lévő gyilkosok álmát. Negyven gonosztevőt figyelt meg. Öt év múlva kiegészítette vizsgálódásait nyolcvanöt gyilkoson, köztük 24 asszony is volt. Ezenek a 85 gonosztevőnek elméje teljesen ép, idegrendszere egészen normális volt: egytől egyig igazi gonosztevő-típusok.

De Sanctis megfigyelte és gondosan feljegyezte, hogy hányan álmodnak minden éjszaka, hányan álmodnak gyakran, ritkán vagy egyáltalában nem álmodnak; kik azok, akik azelőtt szabadon gyakrabban álmodtak, mint véres cselekedetük után a fogságban; miről álmodnak legsűrűbben; álmaik kinosak, rendkívüliek, borzalmasak-e, avagy kellemesek, vidámak? Kik álmodtak gyilkos tettükről, hányszor, micsoda érzésük volt álmukban?

Az eredmény az volt, hogy az 1891-ben megfigyelt negyven férfi gonosztevő közül 13 gyakran álmodott, (ezek közt 2 neosztóniás, 3 iszákos 3 beteges gyilkos volt), 22 ritkán álmodott (ezek legnagyobb részét öreg emberek voltak, köztük néhány aggastyán és 3 epileptikus). Érdekes a 40 megfigyelt közül öt sohasem álmodott. A hogy a neuropathikusak egytől-egyik sokkal kevesebbet álmodtak azelőtt, semmint a börtönben. 85 közül (61 férfi, 24 nő, az igazi gonosztevő-típusok) 9 férfi és 7 nő gyakran, 28 férfi és 14 nő ritkán, 24 férfi és 3 nő sohasem álmodott. Három gyilkosasszonyról azt találta a tanulmányozó tanár, hogy csak fogságukban kezdtek álmodni, azelőtt nem ismerték az álmoképet. A nemálmodó gonosztevők, amennyiben nem gyöngélművek, a legelvetemültebbek, a 24 megfigyelt nem álmodó csupa gyilkos, rablőgyilkos s mindannyian bitófára jutottak.

A hét álmódó nő közt egy fiatal asszony, aki férjét megmérgezte, egy 20 éves gyermekgyilkos anyja, aki álmában beszélt és két más gyilkosnő véres cse-

lekedetük előtt sohasem álmodtak fogságukban, egy 30 éves rut asszony, aki lopásért sokszor volt börtönben és egészen elzüllött, kis gyermekét kínoztta, ezért két évi börtönre ítélték, egy vén, visszaeső gyilkos asszony és egy intelligens, tanult, szép leány, akinek kezét vér fertőztette.

Az álmodó gyilkosok majdnem mind a szabadulásról álmodtak a megfigyelt esetekben, négy gyilkos férfinak álmukban áldozataik jelentek meg, de csak az egyik borzongott álmában véres áldozatától, 13 gyilkos asszonynak az álma közömbös volt, egyikük a gyermekét kínoztta halálra és álmában sohasem látta szerencsétlen gyermekét, pedig majd minden éjszaka álmodott!

Dr. de Sanctis arra a végeredményre jut hosszú tapasztalatai alapján, hogy a véres gonosztevők a gyilkosságot követő éjszakákon mélyen a büntetésük idején nyugodtan, édesdeden alszanak s azokat gyötrik álmólátások, akik idegbajosok vagy nem szoktak az illető éghajlathoz, a megáltkodott, elvetemedett teljesen javíthatatlan bűncsók álmólátásra képtelenek, akár csak a közönséges idioták. A munkára fogott gonosztevők kevesebbet álmodnak, mint a sötét cellában ülők. A gonosztevők főképpen közömbös dolgokról, valamely gyermeki emlékükről álmodnak, a gyilkosságról, áldozatukról nagyon-nagyon ritkán. Szóval a véreskezű gyilkos jól alszik, csak néhezen álmodik, de nem véres cselekedetéről, hanem a szabadulásról.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Évi jelentés. Tegnap délután tartott ülést az ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága. A gyűlés tárgyai között legfontosabb volt a múlt évi kimutatás. A kimutatást Jenei Miklós előadó állította össze s valóban szép képet tárt a bizottság elé azokkal a számokkal melyek a segélyezéseket mutatják. A múlt évben az árvaügyi bizottság, az egyház e log-

Csillaghullás.

A „Szabadság” eredeti tárcája.

Írta: Kocz Ákos.

Az augusztusi forró éjszakában nem tudott elaludni. A kertre nyíló ablakhoz ment tehát és álmodozva méregette a csillaghullást. Valamikor azt hallotta, hogy midőn egy-egy csillag lefut az égről, egy szenvedő ember lelke hagyja itt a földet. Ma már nem hitt e mesében és legfeljebb azt gondolta, hogy egy-egy szerelmes szív esküje törik meg, midőn az a fényes csillagszem szétomlik az űrben. Ezen gondolata közben ki is választott magának egy csillagot és erősen figyelte, vajon lefut-e az az égboltozatról. Ugy látszik gyöngé kis csillagot választott ki magának, mert néhány perc múlva hosszú, vékony sávot irt le az égen és eltűnt, kialudt biztató fényessége... Margit kis csillagjának elhunására meg-rázkódott, egy könyvesebb is végig futott arcán, majd betéve az ablakot pihenőre tért, nem is sejtve, hogy abban a pillanatban, midőn az a csillag lefutott, az ő boldogsága és szívének nyugalma is eltűnt a földről...

Zalkodi Margit tizenkét éves volt, midőn férjhez ment Keve Gézához, a kezdő ügyvédhez. Gyermekkoruk óta is-

merték egymást, együtt nőttek fel és éppen azért senki sem ütődött meg azon, mikor híre ment, hogy a dúsgazdag Zalkodi leány a jó nevű Keve Gézához ment nőül. Az esküvő után a fiatal pár elutazott a Rivierára, hol boldogan töltötték a mézesheketek...

Keve Géza csakhamar beletalálta magát helyzetébe. Eddig szűkösen élt és volt idő, midőn elfelejtett ebédelni, Rendszertelen életet élt és azok, akik közelebből ismerték, jól tudták felőle, hogy a munkát nem szereti és nagy barátja a léhaságoknak. Legnagyobb hibája azonban az volt, hogy egy kis színésznővel viszonyt kötött, aki kicsiny keresetét nagyon is igénybe vette. Nem csoda tehát, ha Keve Géza egy év múlva arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy az irodájába elvétele tévedt be egy-egy kliens' míg ellenben adóssága napról-napra gyarapodott.

Az öreg Zalkodi is hallott erről a viszonyról, de mint egy igazi világi nem látott ebben a dologban semmi veszedelmet. Világ életében voltak ilyen apró liesonjai és azért boldog életet élt. Ő hallgatott hódításaival, a felesége meg sokkal könyelmesebb volt, hogysem kufatott volna az ura házon kívüli dolgai után. Azután meg úgy gondolta Zalkodi, hogy Margitnak ragyogó szépsége is kiváló szellemi tulajdonai kitörlik a Géza

szívéből még az emléket is annak a kis kacér színésznőnek.

Jóslatát beváltak is hitte Zalkodi, midőn a nászutról hazatért menyecské az ő boldogságát lerajzolta. Géza kezdetben igazán szeretetreméltó és figyelmes férjnek bizonyult és Margit egy pillanatra sem bánta meg, hogy anyai gazdag kérő mellett Keve Gézának nyújtotta kezét.

Keve Géza már meg is feledkezett a kis Gittéről, aki vidéken aratta a babérokat, midőn egyszer valami ügyvédi dologban el kellett utaznia, éppen abba a városba, ahol Giitta boldondította a ház és nem házas embereket, Végezvén dolgát Keve, elment ebédelni a fogadóba Szerencsétlenségére néhányad magával oda tért be Giitta is. Géza szeretett volna menekülni, de a kis vipera nem engedte ki kezéből áldozatát. Géza eleinte szabadkozott, mentegődzött, de a múlt emlékei, azok a bánatot mutató nagy kék szemek, az a selymes szőke haj annyira megbódították az ifjú férjet, hogy a vonatindulás idejéről is megfeledkezett. — Egyszóval a régi szenvedély felszabadult láncai alól és másnap, midőn Géza nagy álmosan a vasuti kocsiiban végighevert a pamlagon, kénytelen volt önmaga előtt bevallani, hogy gyalázatosan megosalta azt, ki neki mindenét áldozatul hozta.

tevékenyebb bizottsága, 8 rendes ülést tartott, melyen 204 ügyet intéztek el. E 204 ügyben nincs benne az a nagyszámú segélyezés, melyet a bizottság rövid úton intézett el. A bizottságnak a Mária-Terézia Árvapítól összegéből 21221-17 korona hiányzott; ezt az összeget a múlt évben a várostól megkapták így a bizottság Mária-Terézia alapja most 610105-05 korona. Ennek kamataiból a következő segélyezéseket eszközölték: 9 árvának havi segély 22585 83 korona, 14 nevelési segély 1998 08 korona, 21 rendkívüli segély 476 korona: 126 egész árvának 3940, 316 fél árvának 4256 koronát adott a bizottság; 119 szegény gyermeknek rendes segélyeként 1210, 17 rendkívüli segély címen pedig 128 koronát adtak; 8 gyermek neveléséhez 860 koronával járultak hozzá. Más alpból szegény árvák felruházására 7284-66 koronát költött a bizottság. Szegény gyermekeknek 1786 09 korona értékű tanszereket adtak. Fennmaradt a jövedelmekből 1072 korona 42 fillér, mit hozzácsatoltak a tartalék és árvaházépítési alaphoz, mely ezzel az összeggel 149672 korona 52 fillérrel emelkedett. Az előadó jelentését a bizottság a legnagyobb megelégedéssel vette tudomásul. A jótékonságnak a széptáblázatát felküldték a miniszterhez is.

Gazdasági ülés. Ma délután négy órákor az ev. ref. egyház gazdasági bizottság az egyház tanácstermében ülést tart, melyen a bizottság folyó ügyeit intézik el.

Beiratások az izr. iskolában. A helybeli izr. iskolában (Kápolnási utca) a beiratások f. hó 30-ikától szeptember 4-ig eszközöltek naponta d. e. 8 óráig 12-ig a fiúiskola tanácstermében. (Földszint.)

A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 4-én azaz vasárnap d. e. 9 órákor lesz a Deák Ferenc utcai nagytemplomban.

És ez időtől kezdve Gézának gyakran akadt dolga a vidéken, hol itt, hol ott, aszerint, amint Gitta itt, vagy amott játszott a vidéki színpad deszkáin. Margit örült az iroda forgalmának és végtelen szeretettel beszélt a férje megváltozásáról. És talán még hosszú ideig álltatta volna magát a boldogsággal, ha a csillaghullást követő reggelen egy névtelen levelet nem kapott volna, melyben a figyelmes levélíró Géza kalandjairól le nem rónja a leplet...

Mikor Keve Géza hazajött, zárva találta a lakást. Tudakozódott a családoktól a felesége után, ezek azonban csak annyit tudtak mondani, hogy asszonyuk összezsomagolt és elment szüleihez.

Géza mitsem sejtve kocsihoz ült és az apósa házához hajtatott. Elsőben is az apósaival találkozott, ki szigorú tekintettel nézett rajta végig és behívta szobájába. Géza kékült-zöldült, mikor az apósa elmondta bűneit és véghatározat-részt tudtára adta, hogy Margit hallani sem akar többé róla. De még sem volt elég, mert az öreg Zalkodi szép szavakban tudtára adta azt is, vejenek, hogy a marasztalás felel mehet, az audiesziának vége van.

Szikszay-Gáll alapítvány bizottsága az ev. református egyház hivatalos helyiségében holnap délután négy órákor segélyezési ügyben ülést tart.

Tanítók kérvénye. Az ev. ref. tanítók kérvényt adtak be az egyházhoz. Azt kérik, hogy fizetésüket emeljék és a drágaságra való tekintettel drágasági pótlékokat kapjanak. Ebben az ügyben holnap délután 5 órákor dönt az erre kiküldött bizottság.

A kistemplom orgonája. Kiss Áron püspök lakásán tegnap délután 5 órákor az ev. ref. egyház orgonaépítető bizottsága ülést tartott, melyen a püspök elnökölt. A bizottság elhatározta, hogy a kistemplom orgonáját kijavíttatja.

Az okos Hans.

— Látogatás a berlini csudalóánál. —

Az okos Hansot, a berlini csudalóvat leleplezték. Kisült, hogy nem is olyan okos, mint például a Kapus, a mely tette magát, hogy lusta, lomhajárú gebe, s aztán röpülve megnyerte a Szent István díjat. Szóval Kapus számára tette magát és kiderült, hogy okos is, Hans meg az okost játszotta, s kisült róla, hogy számár.

Nekem, a kinek mindig az volt az elvem, hogy jó az jó, — ez a kétszeres leleplezés nem ingatta meg azt az elhatározásomat, hogy meglátogattam az okos Hansot.

Meghallgatom őt a magyar dolgok tekintetében. Elvégre a magyar ügyekhez annyi kevésbé képzett lónak van szava, ideje volna egy okos lovat is kikérdezni.

Beküldtem a névjegyemet az okos Hansnak. Ő erre kiküldte az 5 névjegyét. Szóval barátságosan fogadott, a miből rögtön lezúrtam azt az igazságot, hogy a bölcs Hans ösméri a sajtó hatalmát.

Meghajoltam Hans előtt, Hans meghajolt előttem. Ebből látnivaló lett azonnal, hogy Hans a politikai egyenlőség lelkes barátja, a mi annál inkább elis-

merést érdemel, mert hiszen én talán nem is vagyok jó.

Ezután megkezdtem a kérdéseimet mikre Hans kegyes volt egytől-egyig válaszolni.

Megjegyzem, hogy Hans nem beszélt, hanem rug. A számokat a rugások mennyiségével jelzi, a szavakat a rugások minőségével. Betűket és szavakat rug meg, közben néha embereket is, sőt engem is, mint vendéget.

De ezek a rugások nagyon érthetők és világosak. En a következő dolgokat értettem meg belőlük:

En: Mennyi kétszer kettő?

Hans: Ot. (Ennyit rugott.)

En: Nem lesz az sok?

Hans: Nem vagyok fukar. (Ennek a demonstrálására engem is megrugott.)

En: Milyennek tartja a magyar politikát?

Hans: Rugnivalónak. (Abból értettem meg ezt a véleményét, hogy rettentően elkezdett rugdalódnizni.)

En: Az obstrukciót alkalmas parlamenti fegyvernek tartja?

Hans: Igen. (Intett a fejével — a jó.)

En: Ki ön szerint a legnagyobb magyar?

Hans: Lengyel Zoltán. (Tudniillik elkezdett vigyorogni.)

En: Szereti a magyar zenét?

Hans: Jobban, mint Bótvös Károly.

(S a zongorán nyomban kiverie, hogy kutya kutya tarka...)

En: Ki a legnagyobb magyar író?

Hans: Bartha Miklós. (Ezt kiválóan elmés módon fejezte ki a tanult állat. Elkezdett maga körül forogni.)

En: Még egy kérdést engedjen meg s boldog leszek, ha erre jó kegyeskedik felelni. Mi lesz a magyar ellenzék koalíciójával?

Hans (szó nélkül kirugott.)

Már tudniillik engem, s most nem tudom, hogy mit jelent ez a rejtélyes felelet. A szövetkezett ellenzék bánik-e így egymással, vagy az ország velük?

Tessék megkérdezni Hanstól...

Ő majd kirugja a végleges feleletet.

Vul pes.

Keve Géza megszegyenülten hagyta oda a Zalkodi portát. De sokkal könnyelműbb volt, hogysem sokáig busult volna felsülésén. Ugy gondolkodott, hogy az a néhány ezer forint, amit rábizott Margit elég lesz egy darabig és azután jöjjön, aminek jönni kell.

Margit a csalódás után csakhamar megvizsgáztalódott, mert napról napra rosszabb híreket hallott Gézáról, visszatért a kis Gittához. Azaz csak vissza akart volna térni, de értesülvén Géza sorsáról, egy módos pénzlőzsért kerített hálójába, Gézával pedig szoba sem állott, Keve Gázát ez jobban bántotta, mint a feleségétől való elszakadás és elkeseredésben az ivásban és dorbézolásban keresett feledést.

Lassankint elitta az eszét és felemésződött a szenvedélyek tüzeiben a becsülete is.

Mikor aztán az elzúllás lejtőjén állott, véletlenül találkozott Margittal. Egyszerre kijózanodott, amikor az maga előtt látta azt a jó lelket, akit annyira megbántott. Talán lábaihoz emlott volna a porba, ha az az egy két járókelő nem állja útját.

Aztán önkénytelenül megá' tak egymással szemben. Keve Gézának szeméit

elborították a könnyek és észre sem vette azok fátyolán keresztül, hogy Margit szeretettel néz reá. Az asszony, ez a szemes lélek e pillanatban ember-és lélek mentésre szánta magát és megbocsátott. Nem hívta édes szóval, de nem is taszította el a bűnbánó embert, hanem engedte őt, hogy kövesse lépteit egész addig a házig, ahol nemrégén még boldogok voltak.

Margit a megszegyenült embert egyenesen az apja szobájába vezette. Az öreg Zalkodi nagyot nézett, mikor a leánya arra kérte, hogy ő is bocsátana meg a tévedt embernek. En megtisztitom Gézát szerelmemmel, te pedig jó atyám bocsás meg nekem, ha „asszony vagyok — semmi más“...

A férfi pedig ott állott még mindig némán... Margit szavai szívére hullottak szólni, hallálkodni akart, de nem tudta érzelmeit kifejezni... Aztán megindult és követte azt a tisztá, nemes és megbocsátni tudó asszonyt hálával a szívében, megtisztultan a lelkében.

Künn pedig a kertben a bokron sűrűjében megcsendült a fülemile édes dala, most megtalálta eltévedt párját...

H I R E K.

A budapesti meteorológiai intézet jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 22. Lényegtelen hőváltozás és sok helyütt zivataros eső várható.

Öngyilkos katona.

— augusztus 23.

A honvéd gyalogsági kaszárnya délelőtti csendjét egy lövés dőreje zavarta meg. A lövés az irodai helyiség egyikéből hangzott. Berohantak a szobába, ahol Mogyorósi Ferenc szakaszvezető holtan feküdt.

Szájából patakzott a vér. Mellette a szolgálati fegyver, mely az ifju katona életét kioltotta. Mogyorósi a szájába lőtt és a lövés azonnali halált okozott. A laktanya ügyeletes tiszt a holttestet azonnal átvizsgálta de nálla semmi levelet nem talált. Csak a falon volt felírva:

Egy elhibázott élet, de egy jól talált golyó. Semmi felvilágosítás arra, mi vitte erre a végzetes lépésre Mogyorósi szakaszvezetőt.

Mogyorósi, kinek apja a hortobágyon cikós, helybeli fiu. Az ezred segédtiszt irodában dolgozott s jó katona hírében állott. A vizsgálatot azonnal megindították, hogy a szakaszvezető kezébe nem-e irodabeli mulasztások, vagy hűtlen kezelés adta a fegyvert. A holttestet kiszállították a csapatkórházba, honnan ma délután temetik el.

* Gyásy Vértessy Arnold házában. Lesújtó csapás érte irodalmunk egyik kiemelkedő jelesét. — Vértessy Arnoldnak egyetlen leánya, Margit, a hó 17-én, Nagybányán eltávozott az élek sorából, kimondhatatlan fájdalmat okozva öt bálványozó szeretettel körülvevő családjának. Vértessy Arnold gyásza nemcsak öt érinti, fájdalmában osztozik az egész művelt magyar társadalom, melynek annyi gyönyörűséget szerzett műveivel. A gyászoló család következő gyászjelentést adta ki:

„Vértessy Arnold mint apa, úgy a maga, mint gyermekei: Kornél és Jenő, valamint anyósa: özvegy Kukulay Jánosné nevében is fájdalomtól sajgó szívvvel jelenti, hogy szeretett leánya, a hű testvér és jó unoka Margit folyó év és hó 17-én hajnali 2 órakor, élte tavaszának 20 ik évében, hosszas szenvedés után csendesen jobblétre szenderült. Drága halottuak hűlt tetemét folyó hó 18-án délután 5 órakor fogjuk a róm. kath. szertartás szerint beszentelni s azután Budapestre szállítjuk. Nagybánya, 1904. augusztus 17-én.“

* Japán tanár nálunk. Erdélyi vidége van most tíz napra a magyar fővárosnak. Takahiva Tsuji japán tanár ez, a berlini egyetem melletti fennálló keleti szeminárium tudós professzora. A napokban érkezett, s tíz napot tölt nálunk, mialatt Agner Lajos gimnáziumi tanár, a japán tudósnak volt hallgatója mutatja meg neki Budapest látnivalóit. A japán tanár meséli, hogy a vitéz hadakozó nép közt mindegyre terjed a magyarsághoz való rokonszenv, s ennek megnyilatkozása az is, hogy két japán ifju, Nakamura és Kumaya a jövő szemeszterre a budapesti egyetemre iratkozik be hallgatónak.

* Orkánjárás a Balatonon. A múlt héten iszonyu orkán dühöngött a Balatonon. Este félnyolc óratájt hihetetlen gyorsasággal, a mint a nap tűzvörössen lebukott a hegyek mögött, sárgára vált az egész égbolt, meg a tó vize, a mely tűzorsimaságából egyszeribe nyugtalanul kimozdult s fehér tarajokat vert föl. Hamarosan megjelent a fürgeteg. Haragos szárnyaival végigverte a tavat, a hegyeket, a mezőséget; törte a fákat, söpörte a földet s a levegőbe kapta a csónakokat. Az égen fekete felhők kergetőztek. A villámok közéjük vágtak s a szél lehajszolta őket a vízre. Számos csónakot a vihar a vízre talált. Balatonfüreden az uszoházak mellett nagy nehezen tudtak csak kimenteni egy csónak gyereket.

* Kossuth ünnep Kossuth Dalkör, a Függetlenségi Kör, Iparos Kör és Polgári Kör évi augusztus Hó 25-én az Iparos Otthon disztermében és az Angó királynő szálloda termében Kossuth Lajos emlékeztére Lajos napi ünnepélyt tart és társas vacsorát rendez. Az ünnepély kezdete este 6 órakor, a társas vacsora kezdete este 8 órakor. Belpó-díj az Iparos Otthon disztermében tartandó ünnepélyre 50 fillér. A tiszta jövedelem a debreceni Kossuth-szobor alapja javára fordítatik. Felülfizetések köszönetel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

Az ünnepély műsora: I. Az iparos Otthon disztermében: 1. „Hymnus“ Elkel F.-től előadja a Kossuth Dalkör. 2. Megnyitó beszéd. Szele György urtól a Kossuth Dalkör elnökétől. 3. „Kossuth bucsuja“ magándal zenekísérettel; előadja: Medgyesi Dániel ur. 4. Emlék Dr. Ferency Gyula urtól. 5. „Kossuth Dala“ Gaál G.-től előadja a Kossuth Dalkör. 6. Magyar Dalok előadja a műkedvelők zenekara Hora Károly ur vezetésével. 7. „Kossuth“ költemény írta és előadja Gyökössy Endre ur. 8. „Kossuth induló“ Mértytől előadja a Kossuth Dalkör. Kezdeté 6 órakor, II. Társasvacsora az angol királynő szálloda éttermeiben: Ünnepi szónoklatot tart. Dr. Király Péter ur. A Kossuth Dalkör a társas vacsorán is közreműködik. Kezdeté 8 órakor.

* Mese a tüzről. A felvidéki napfantáziája már mesét költött arról, hogy mi az oka a gyakori tüznek a mely egyre másra pusztítja falvaikat és erdejüket. Bartfai tudósítónk szerint azt hisztelik, hogy az orosz cár, a kinek hadseregét napkeleten tönkre verték a japánok, segítséget kért a magyar királytól, a ki azonban megtagadta kérését. A cár emiatt bosszúból kémeket küld Magyarországra, hogy a falvakat felgyujtsák. Ezt a mesét annyira elhiszi a nép, hogy Szorocsinban éjjeli őröset

szerveztek s ha egy idegen véletlenül odaveődik, elfogják s a község házára, vagy a csendőrégre viszik. Egy galicia futóbolondot is elcsiptek s mint orosz kémeket fogva tartják.

* A lugosi dalosünnep. A lugosi magyar dal és zenegyűlés tegnapelőtt ünnepelte meg 50 éves fennállását. Erre az alkalomra tengernép gyűlt egybe a városban. Az ünnepséget szép beszéddel Pogány Károly főispán nyitotta meg. Délben disztrakoma volt és este a védnökök tiszteltére szerenád.

* A magyar csoport fogadtatása New-yorkban. A St-Luisban szeptember hó 12-én megnyíló interparlamentaris konferenciára Amerikába érkező magyar csoport fogadásának kérdése a new-yorki magyarokat — ősi magyar szokás szerint — apró pártoskodásba keverte. A fogadtatásban tényleg valamennyi new-yorki magyar egyeület hajlandó részt venni, de a kedvezményezés három részindult meg és most a kedvezményezés és főszeraplés dícsőségéről senki sem akar lemondani. A Magyar Dalárda sok eddigi érdemére hivatkozva követelheti a választást az ünnepélyben, a Magyar Segélyegylet pedig azon a réven, hogy az amerikai magyarságnak hivatalos központi szervezete nem lévén, leginkább a Segélyegylet tekinthető általános érdekű magyar együletnek. A magyar lapok természetesen hangoztatják a jó egyetértést. Az apró pártoskodás mellett is lelkes hangulat uralkodik a new-yorki magyarok közt, akik a ritka alkalomhoz mérten nagy magyar ünnepet akarnak rendezni. Augusztus 4-ére sikerült a kezdeményezőknök egy bizottságot alakítani, amelynek elnöke Agoston Gábor, alelnöke Miskolci Henrik, titkárai Gerő Károly és Szarka Károly.

* Rigó Jancsi. Chimay herceg elvált felesége, a szépséges Ward klára a múlt héten tudvalevően férjhez ment újra és elhagyta Rigó Jancsit, a sokat emlegetett cigányprimást, aki éveken át volt hűséges párja a szép hercegnöknek. Azt is megirták a külföldi lapok, hogy a gazdag Chimay hercegnök tükáros összeget adott végkielégítésként Rigó Jancsinak s megígérte, hogy továbbra is gondoskodni fog róla, ha megszorul, Rigó Jancsiban azonban erre fölébredt a megbántott cigánybüszkeség s a következő levelet írta a párisi La Patrie lapnak: „A mig Ward Klára férje voltam, én közeltem a vagyont. Most, hogy szakítottam vele, legyen róla meggyőződve, soha sem lesz szükségem a segítségére, mert munkámmal mindig meg fogok keresni annyit, a mennyire szükségem van.“

* Brutális ember. Szikszay Pálné sz Badar Juliánna panaszt emelt a rendőrségen, hogy Pol Péter Teleky u. 71. szám alatt lakó borbély a lépcsőről szándékosan úgy lelőkre, hogy jobb alkarja eltört.

* Új ipartestület. Hajdunánáson megalakult az ipartestület, amelynek alapszabályait a kereskedelemügyi miniszter már jóvá is hagyta.

* Debreceni vendéglősök — Szegeden. Hirt adtunk arról, hogy a vendéglősök országos kongresszusa, borkiállítás és vásárral együtt az idén Szegeden lesz Szeptember hó folyamán. Debreceni vendéglősök is részt vesznek a kongresszuson és a résztvevők Hauer Bertalan vezetése mellett fogják képviselni Debrecen vendéglősöit.

* A bolgár fejedelem Gömörben. E hónap 17-én érkezett meg a pusztamezői

kastélyba Ferdinánd bolgár fejedelem Poprádról. A fejedelem nagyobb kísérettel érkezett, mert ez alkalommal fia, Boris trónörökös és Cyrill herceg is vele utaztak. A fejedelem egy hónapig marad a pusztamezői kastélyban s ez idő alatt a Királyhegyen fog siketfajdra vadászni. Programjába föl van véve néhány kirándulás, neki kedves tartózkodóhelyére, Murány várába. A vadász-kastély, a melyben a fejedelem lakik, összesen négy szobából áll. Széles tornácát s folyosóit Jókai Mór vadászmondásai díszítik. A kíséretnek épült molléképület — a mely ez év tavaszán készült el — hat szobából áll és a kastélytól bá'ra fekszik.

* **A szárazság Németországban.** Berlinből táviratozzák: A statisztikai közlöny a következő jelentést hozza: Alig szenvedett még Németország annyit a szárazságtól, mint az idén. Általában takarmányhiányról, sőt sok helyen takarmányhiányról panaszkodnak. Az ország némely vidékén, a hol a marhának már semmi legelője sem volt, hozzá kellett nyulni a száraz takarmányhoz. Aránylag kis kivétellel a termés magra, nevezetesen a tavaszi vetés termésénél, kevésbé jónak mondható, viszont a rozs, különösen az őszi rozs, tartalmasabb, mint máskor.

* **Meglöpött leány.** Demkó Mária cseléd leány a Nagy féle elhelyező intézetben egy kamarába rakta le 36 koronát érő holmiját, honnan Csáthy Juliánna ellopta. A tettest elfogták.

* **Cziklon a kiállításon.** New-yorki táviratok hozzák hírül, hogy St.-Louis környékén, sőt a vilákiállítás területén is tegnap rettenetes ciklon dühöngött, a mely borzasztó pusztításokat vitt véghez. Az első távirat bedőlt házakról, egyenvert emberekről hozott jelentést, de a legutolsó már csak két halottról szól és ötven sebesültről. Azt is mondja az utolsó hír, hogy a kiállításon semmi baj se történt. A derék, becsületes ciklon ezek szerint bölesen gondolt a hasznos idegen forgalomra.

* **Meghívás.** A városi tanács a következő meghívást tette közzé: A debreceni m. kir. Pénzügyigazgatóság 35278 II. 904. számú s a város tanácsához intézett átiratával a borítal és huszfogyasztási adóknak újabb 3 évre leendő biztosítása tárgyában az egyezkedési tárgyalás határidejét f. évi augusztus 29-ik napjának d. e. 9 órájára a városházához tűzte ki.

Ezen egyezkedési tárgyalásra a városháza közgyűlési termébe a város területén lakó s korlátlan italmérséssel foglalkozók, továbbá a hentes és mészáros iparosok azzal bivatnak meg, hogy vagy az összes adóköteles felek, vagy azok többsége, illetve az adóköteles felek, vagy azok többségének közjegyző előtt hitelesített aláírással megbízott meghatalmazottjaik is a tárgyaláson megjelenhetnek.

* **Durva ember.** Katona Sándorné vadházasságban élt Eötvös Bálinttal a Halápon. Tegnap mikor egy vasserpennében rántottát csinált urának, az fel-dühödve, neje areát súlyosan összeverte. Az asszonyt a kórházba szállították.

* **Egy herceg ulipodgyásza.** Frigyes Lipót német herceget a keletázsiai orosz főhadiszállásra küldötte ki felséges ura

és rokona, Vilmos császár. A hivatalos híradás szerint azért utazik a herceg a vérrel áztatott Kelet-Ázsiába, hogy ellessen egyet más a haditudományokból, — berlini pletyka azonban más okát adja az utazásnak: szerinte a császár azért küldötte a harcterre a herceget, hogy levelezkelje egynémely ismeretlen vitéket. A herceg nem kevesebb mint ötszáz darab podgyászt vitt magával, ami arra enged következtetni, hogy büntetését fejedelmi kényelemben akarja le-ülai Ágyneműt például annyit vitt magával, hogy azzal egy ezred egész tisztikarát ellehetne látni. Ötszáz darab podgyászt még egy királyi hercegnek is sok. Erről egyébként a szibériai vasút vezetősége is így vélekedett és minthogy a mozgósítás miatt minden vasuti kocsijára szüksége van, ezért nem igen akarta fölvenni a rengeteg podgyászt. De mert nem akarta megsértani a barátságos német császár rokonát, egyenesen a cír-hoz fordult tanácsért. A mult napokban élénk táviratváltás volt ebben az ügyben a berlini és a pétervári udvar között, a melynek eredménye az, hogy Frigyes Lipót engedett az — ötszázból és most csak kétszázötven darab podgyászszal utazik tovább.

* **Debrecen város építő iparosainak muokaviszonyairól** a város szabályrendeletet készített. A szabályrendelet megjárta a belügy-, a kereskedelemügyi miniszteriumot és sok tárgyalás után visszajött. — Visszajött pedig pótlásokért. — A város most az ügy érdemére nézve véleményt fog kérni a kereskedelmi és iparkamarától. — Kőműves- és áciparosainak tehát ismét alkalmuk lesz, hogy észrevételeiket megtegyék, esetleg sérelmeiket orvosolják. Főleg a sok par-patvar után, mit egymással szemben a kőművesek és ácok felzattak, jó lesz ha tisztázódni ognak az eszmék.

* **Lelketlen gazda.** Az Ujföldön Tokaji Sándornál szolgált Agoston István 21 éves hajduböszörményi cseléd. Agoston beteg lett s kérte gazdáját engedje be Debrecenbe a kórházba. Tokaji erről hallani sem akart addig, míg a cseléd a két korona előleget vissza nem fizeti. Agostonnak nem volt pénze s e miatt gazdája kalapját meg szűrét levette róla és úgy engedte kalap nélkül utnak. A nagybeteg fiatal ember fedetlen fölvel jött be ma nagy melegben az Ujföldről a kórházba, aminek természetesen az lett az eredménye, hogy Agoston még beteggebb lett. A lelketlen gazda ellen megtették a feljelentést.

* **Békéltetés.** Az ipartestületi békéltető bizottság e hónap 25-én, csütörtökön délután 4 órakor az ipartestületi tanácssteremben ülést tart, melyen a munkaadók és segédek közti vitás ügyeket intézik el.

* **Tartalékosok bevonulása.** A 3-ik honvéd gyalogezred tartalékosai, közel hatszázan, tegnap vonultak be a nyári fegyvergyakorlatra, mely Debrecen környékén fog lefolyni.

* **Párisi csemeték.** A párisi rendőrség tegnap fogott el egy 12 éves nagy reményekre jogosító gyermeköt, aki megszöke szüleitől, egy 11 éves leánnyal lépett közös háztartásra. Fiatalságuk dacára úgy viselkedtek, mint öreg emberek. Ha leány nem tudott pénzt előteremteni az urfi költséges passzióira, úgy alaposan helyben lett hagyva a fiatal asszonyka.

* **Kuropatkin veszedelemben** Párisból érkezett hírek szerint az orosz orvosok

azt ajánlották Kuropatkinnak, utazzék el Liaojangból, ahol óriási serege élén mindennap várja a japánok támadó fellépését, Liaojang ugyanis nagyon moesaras vidéken fekszik és Kuropatkin környezetéből már többen betegedtek meg maláriában, úgy hogy az orvosok a fővezér egészségét is veszélyeztetve látják. Kuropatkin állítólag el is határozta már, hogy Mukdenbe utazik.

* **Mulatozás revolverrel.** Ejjel 11 óra tájban pisztolylövés durranása ri-asztotta fel a Borz-utca békés lakóit. Rémülten ugrottak ki az ágyból a már nyugalomra tért lakók és kirohantak az utcára. A Kishatvan-utca szegletén éppen akkor kanyarodott be a Borz-utcából két arramenő jókedvű fiatal ember. Az egyik revolvert emelt kezében a magasba és újra elsütötte. Ez a különös éjszakai mulatság aztán a Kishatvan utcában folytatódott és talán tartana még most is, ha a revolverben maradt volna még ki nem lőt golyó. Mert biz a rendőrök nem zavarták meg az éjhaborgatókat.

* **Elfogott kivándorlók.** A királyházai csendőrség táviratban kérte a debreceni rendőrséget, hogy Lebovics Hani és Goldstein Szeréna királyházai lakosokat tartóztassa le, mert Amerikába akarnak menni. Udevelük van ugyan, de az a hiba, hogy a csendőrségnek baja van a két kivándorló hölgygyel. Dobos rendőrbiztos a két szökevény hölgyet tegnap reggel az iaduló háznál elfogta és a központra kísértette. Átadják őket a királyházai csendőrségnek.

* **Halálozások.** Debrecen város halottai az elmúlt három napon a következők voltak;

Szabó Jánosné Sökés Sára ev. ref. 38 éves, Ladányi András ev. ref. 10 napos, özv. Dudás Andrásné Kanca Zsuzsanna ev. ref. 75 éves, Domján Imréné Gál Juliánna ev. ef. 36 éves, Kecskés István ev. ref. 36 éves, Nyisztor István gör. kath. 2 hónapos, Barta Mihály ev. ref. 44 éves, özv. Bihari Imréné Széles Mária ev. ref. 40 éves, Torma Juliánna ev. ref. 16 éves, Gorrieri József róm. kath. 70 éves.

* **Bető és Szabó Gábor** bérkocsi tulajdonoshoz 17—18 közti éjjel betörték és egypár csizmát és egy aranyszívet elloptak. Azoakivül 3 lovanak a farkát 72 korona értékben lavágták. A tetteseket Hegymegi Rudolf és Kis István személyében elfogták.

* **Nők az agglégények ellen.** Az amerikai Salem városában nagyon rosszul mehet a gyengébb nem dolga, mert legutóbb is gyűlést tartottak, amelynek egyetlen tárgya az agglégény adó behozatala volt. A férj nélkül maradt hölgyek igen nagy számban jelentek meg. Az ülés lefolyása meglehetősen viharos volt, mert a hölgyek a beszédben — természetesen egymást igyekeztek túlléptatni, úgy, hogy végül nem értettek meg semmit a férfiak ellen irányuló szónoklatokból. Az egyik, — aki úgy látszik, nagyon haragszik a férfiakra — azt ajánlotta, hogy minden 25 éven felül férfiú 1000 dollár évi adót fizessen és összes politikai jogait veszítse el, míg meg nem nősül. Voltak azonban a harcias ülésen olyanok is, akik nem akarták tönkretenni a férfiakat és különösen

egy fiatal hö'gy igyekezett a drákó rendszabályról lebeszélni társait, mert elleneseten az összes férfiak kivándorolnak Salem városából. Ez — úgy látszik — hatott, mert az indítványt ilyen súlyos érv hallatára azonnal visszavonták. Az ülés végén elhatározták Amerika összes városait felszólítani, hogy hasonlóan gondolkozzanak a férfiak rötlenségéről, — mert elleneseten a hölgyek alig kapnak férjet.

* **Tolvaj leány.** Tudor Mari 67 koronára 27 fillért lopót el Löwinger Mórnétól. Dobos ügyes rendőrbiztosunk azonban éppen akkor fogta el, mikor elakart utazni.

* **Eltűnt óra.** Piricer Géza Csapó-utca 55 szám alatti lakos 20 koronát érő óráját, mikor a tegnapi délutáni Darabos-utcai tüzesetnél segédkezet ellopták.

LETZTER JÓZSEF fényképészet festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. ár. Ujfalussyház. Allandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirakásban.

x **Divatós férfi és fiu kalapok legnagyobb választékban Feketénél.**

x **Issóiai idényre fiu kalapok, sapkák, ingek és nyakkendők feltűnő olesón Feketénél.**

Ma este az Arany Bika lávéházban Rác Károly zenekara játszik.

Nire van gondja a cárnak.

A cár titkos rendeletet küldött a katonai parancsnokságoknak a elrendeli, hogy a legénység leveleit lehetőleg bontsák fel s a levelezést gondosan ellenőrizzék. A rendelet szövegét egy stuttgardi ujság közli:

A hadsereg körében mindjobbán elterjedő politikai mozgalmak megállítására céljából — így végződik a titkos rendelet — elrendelem, hogy a legénység, de leginkább a zsidók levelezését gondosan ellenőrizzék. Héber nyelven írt leveleket nem szabad kézbesíteni, lengyel levelek pedig a lengyel nyelven jártas tiszteknek adandók át véleménynyilvánítás végett. Azokat a katonákat, a kiknél héber leveleket találnak, szigorúan meg kell büntetni.

Hasonlóképpen kell elbánni mindazokkal, a kik idegen nyelven írt leveleket rejtegetnek. Ha a levelek tartalma legkevésbé is gyanús, át kell szolgáltatni a csendőrségnek. Lehetséges, hogy a leveleket, vagy írományokat rokonaik és barátaik csempészik be a zsidó katonáknak.

Ezért koronként meg kell vizsgálni, s alaposan át kell kutatni az illetők máháját és a legénység szekrényeit, valamint azon ürügy alatt, hogy az szredparancsnokság a tisztaságra nagy gondot fordít a katonák eszímái, fehéreneműi és zsebei is megmotozhatók.

Ez nem csak a század-, svadron- és szotnya-parancsnokok kötelessége, ha-

nem a zászlóaljparancsnokoké is. Az esetleges mulasztásokért valamennyiüket felelősség terheli.

A parancsnokoknak módjukban áll, hogy alantasaik mulasztásairól gyakori inspicálás és szigorú felügyelet útján tudomást szerezzenek.

TAVIRATOR.

A japán-orosz háború.

Sanghai, aug. 28. Egy japán torpedónaszád délután dél felől jövet teljes gözzel elhaladt Vusung mellett, követe a Chancey amerikai torpedónaszádbomboló által és horgonyt vetett ama dokk mellett, a melyben az Askold cirkáló van. A Chancey csakhamar harcésztségbe helyezte magát ez a dokk és a japán torpedónaszád között vetett horgonyt. A taotáj táviratilag kérte, hogy egy kínai cirkálónak és két amerikai torpedónaszádbombolónak adjanak parancsot, hogy aljanak készen Kina semlegességének megóvására. Az ideérkezett Haiying gözös jelenti, hogy tegnap Gützlaf-sziget magasságában egy japán hajórajt látott elfedett lámpákkal. Az orosz konzul határozottan megtságte, hogy parancsot adjon arra, hogy az Askold és a Oroszoly elinduljen. A taotáj közölte az amerikai konzullal, hogy az idegen telepítvényeket nem védelmezheti.

London, aug. 22. A Daily Mailnak jelentik Csifuból tegnap estéről, hogy az ostromot éjjel-nappal folytatják. A japánok azt állítják, hogy a magaslatokat elfoglalták. Ugyan ez a lap jelenti Kicsangeból, hogy egy japán oszlop 5 kilométernyire körülvet a legfontosabb orosz helyálláshoz Liajingtól nyugatra. További japán oszlopoknak közeledését várják.

Csitu, aug. 22. A japánok elűzték az oroszokat a Galamböböltől s elfoglalták a belső védelmi vonal nyugati részének északi erődjét. Az orosz tisztség megakadályozta a japánokat, hogy a Galamb öböl mellett levő erődöt megszállják.

London, aug. 22. A japánok u támadást kezdtek meg Port-Artur ellen.

Tiensin, aug. 22. Az oroszok mindenfelé vonulnak vissza.

London, aug. 22. Liaojangból jelentik, hogy 4 japán oszlop a Liavko folyó mentén fölfelé nyomult és Sikonzi közelében áll azon a ponton, ahol a Liavho és Taiciho egybefolyanak.

Plehve gyilkosságát felakasztották.

Pétervár, aug. 22. Ivan Szaszanovot, Plehve gyilkosságát, július 14-én a Péter-Pál erődben legfelsőbb parancsra felakasztották. A haldokló merénylő e napon többször elvesztette eszméletét s az orvosok kijelen-

tették, hogy csak pár órája van hátra. Ekkor megjelent a kórházban egy tiszt a ki merénylőt hordágyra tette és elvitette az erőd belsejébe. Itt az oroszok étherinjekciókka magához térítették. Erre írásbell meghatalmazás alapján az erőd hóihérja átvette Szaszanovot és felakasztotta. Az orvos, aki az injekciót alkalmazni nem akarta, mikor megtudta, miről van szó, megkorbácsolták ez száműzték.

Molnárok sztrájkja.

Budapest, aug. 22. A malomtulajdonosok leadták az iparhatóságnál a munkaszünetű malommunkások munkakönyvét mert a kitűzött időre nem álltak dologba.

Kegyelem a huszároknak.

Lemberg, aug. 22. A király megkegyelmezett a 12. huszárezred huszonnégy huszárijának és altisztjeinek, akiket — mert fölláztak a hároméves szolgálat meghosszabbítása miatt — elítéltek.

Belefult a Tiszába.

Kecskemét, aug. 22. Lovass József előkelő földbirtokos felnőtt fia a Tiszában fürdött, és mivel nem tudott uszni, belefult.

Nagy tűz.

Nagyvárad, aug. 22. A tenkei járásban a nagyváradai róm. kat. püspökség tulajdonát képező erdő háromszáz holdnyi területen lángban áll. Az oltás a nagy szélvihar miatt lehetetlen. — Nagyharsány községben pedig leégett harmincöt ház.

Elsülyedt vontató halyó.

Szászhalom, aug. 22. Batta közelében délután négy órakor nagy vihar volt a Dunán, amely elsülyesztett egy vontatógözöst két megterhelt uszályal.

Elsült fegyver.

Bécs, aug. 22. Bánffy András báró a szálloda előtt leszált a kocsjáról. Miközben a podgyászt leszedték a kocsió, köpenyeg zsebéből kiesett a revolver, amely a portást megsebesítette a lábán. A fegyver ugyanaz volt, amelylyel Talián földmívelési miniszter fia oltotta ki életét.

Véres verekedés.

Prága, aug. 22. Nagy zavargás alkalmával a rendőrség néhány katonát letartóztatott. Ezeket a tömeg ki akarta szabadítani a rendőrség kezéből, aminek foityán véres verekedés támadt. A verekedés közben több súlyos sebesülés történt.

Gabonatözsde.

Budapest, augusztus 22. Buzakinálat jó, vételkedv élénk. — Szilárd

irányzat mellett 60,000 métermázsra került forgalomba 20, közben 7 és fél fillérrel drágább áron. Egyébb gabonanemek közül rozs, tengeri és árpa 10—15 fillérrel drágább. Idő: szép.

Buza októbere	11.09—10
„ 1905 áprilisra	10.30—31
Rosz októberre	8.53—54.
„ 1905 áprilisra	8.79—80.
Zab októberre	7.47—48
„ 1905 áprilisra	7.70—72
Tengeri augusztusra	7.65—70.
„ szeptemberre	7.76—77.
„ 1905 májusra	7.68—69
Repce augusztusra	11.50—60

TÖRVÉNYKEZÉS

§. Vád az eladott kalap miatt. A múlt hó elején történt, hogy egy rosszul kivilágított utcában megtámadták Fekete Jenő és Sugár Kálmán droguista segédek, amint gyanútlanul ballagtak hazafele egy külvárosi, jó boráról ismert kis vendéglőből. Az ismeretlen támadó az arcába vágta kalapját, hogy a megtámadottak fel ne ismerjék. Azonban a támadóra balul ütött ki az éji kaland, mert Fekete és Sugár a váratlan inzultus első pillanatában viszonyterék lélekjelenlétüket és a tetleges bántalmazásra hasonló formában feleltek. Végre is a támadó célszerűbbnek látta, hogy kerekét oldjon. Azonban Fekete és Sugár üzöbe vették a menekülő, akit elfogni nem tudtak, de a véletlen segéd társakká szegődött, hogy megtorolhassák az okatlan inzultust.

A menekülőnek közben leesett a kalapja, amit Fekete Jenő a kezei közé kapartott. A kalapban lévő izzadságvédő bőrben apró likacsokkal bennálló a tulajdonos neve s így került a büntetőbiróság elé az orvtámadó Simon Kálmán kereskedő személyében.

Miért támadta meg a panaszosokat? — kérdezi a bíró Simondtól.

— Tagadom, hogy a panaszosokat bántottam volna, annál is inkább, mert a kérdéses időben nem is tartózkodtam a fővárosban, amely körülményt tanukkal igazolhatom.

— A bünjelként lefoglalt kalap ön ellen bizonyít.

— Kérem, én a kalapot egyéb kisselejtezett ruhaneműimmel együtt hónapok előtt eladtam egy ószeresnek.

A panaszlott védekezését Fekete Jenő és Sugár Kálmán is megerősítette, mert Simon jóval magasabb termetű az éjjeli lovagnál és így nem állíthatták határozottan, hogy Simon támadta meg őket.

A bíróság a panaszosok vallomása alapján fölmentette a vád alól, egyben mivel több mint bizonyos, hogy az igazi tettes kinyomozható nem lesz, a további eljárást megszüntette.

10879—1904.

Árlejtési hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város által a városi szegényház tervszerű kibővítésénél teljesítendő építési munkák biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az előállítandó munkák a következő összegekkel vannak előirányozva:

1. Föld, kőműves, elhelyező és átalakítási munkák	19871 K. 39 f.
2. Ács munkák	8742 K. 90 f.
3. Bádogos munkák	1258 K. 40 f.
4. Asztalos, lakatos, üveges és mázó munkák	2418 K. — f.
összesen:	32290 K. 69 f.

azaz Harminnétezerkettőszázkilencven korona 69 fillér. Ajánlatok tehetők az egyes munkanemekre, vagy az összes munkákra együttesen.

A versenytárgyaláson részt vehet minden szabályszerű képesítéssel bíró iparos, vagy vállalkozó.

Minden ajánlattevő köteles a pályázat tárgyát képező munka előirányzati összegének megfelelő 5% bánatpénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a városi házipénztárnál 1904. évi augusztus 30. napjának d. u. 5 órájáig letenni és az arról szóló letéti jegyet ajánlatához csatolni.

Az ajánlatba hozandó engedmény számmal és betűvel olvashatóan tisztán kiírandó és ajánlattevő tartozik ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket, költségvetést vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

A kellően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok 1904. évi augusztus hó 31. napjának d. e. 10 órájáig a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

A beérkező ajánlatok ugyanazon nap d. e. 11 órakor a városház nagy tanácsstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkésve beadott, kellően fel nem szerelt távirati és utóajánlatok avagy kétséget támasztó kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelmében nem vehetők.

A városi tanács fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására más uton intézkedhessék.

Minden ajánlattevő ajánlatának felbontástól számított 30 nap időtartam leteltéig kötelezettségben marad.

A tervek, költségelőirányzat, vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debrecen, 1904. augusztus hó. 16

A városi tanács.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa. utóda cégénél,
Debrecen, Kistemp.ombazar.

Az iskola idény kezdetével
ajánlják kitűnő minőségű
fiú és leány fehérneműket

harisnya, kötények, matracok,
paplanok stb. stb. nagy raktárát.
Intézetbeli növendékek-
nek előírás szerint.

Határozott árak!

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideges
állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen
bérémentve kapható a határu szabad
gyógy. szertárban.

Az „Alföldi Takarékpénztár”
hitelrészcsoporthja
a nyílt számlakövele-
lések leszámítását

megkezdte.

Bármely felvilágosítással szive-
sen szolgál az intézet
ügyvezetője.

Legrégibb és legnagyobb butor-
raktár DEBRECENBEN.

BUTOROK.

a legnagyobb választékban, jutányos árban,
izléses és legszolidabb kivitelben csakis

Killer Ede

butorgyáros, cs. és kir. udvari szállítónál

DEBRECEN,

főpiac, a főtőzsdével szemben
kaphatók, hol úgy a legszeré-
nyebb mint a legdiszesebb meny-
asszonyi kelengyék, szobaberen-
dezések és díszítések kifogástá-
lanul eszközöltetnek.

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bőr-
mek részére, mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált peccó-
tes, sárga vagy barna bőrtnek a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1882. Gyári raktár Budapest V. Lipót-kö:ut 24. (Briefadresse Wien III.)
Wasche kaufen Sien nur Brunnenseife Mindezt kapható

A legjobb arc- szépítő szer a SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan. } Kitűnő toillet szappa-
Epe-szappan. } nok a keszes haszná-
o latához o

Serail-crème. nappali használatra.

Seail-puder. Kiváló finom arcpor
három színben, fehér, rózsza és krém
1 doboz ára 1 korona.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth
Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész
uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MATYÁS gyógyszerészár-
Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899

Arany érem
Budapest 1899

Arany érem
Pozsony 1902

hydrau-
likus
sajtóért.

szőlő és gyümölcsmust sajtolására
a nagy üzem számára, 2 kitolható ko-
sárral vagy 1 kossárral.

Bor-, gyümölcsbor-és gyümölcsnedv-sajtókat
kézibajtásra Hercules-
nyomó szerkezettel, fa-
vagy vastányérral.
Gyümölcs- és

**szőlő-órlóket,
bogyózogépeket,**

Gyümölcs-aszaló készülékeket gyártanak és szállítanak jótállás mellett,
mint különlegességet a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III

különlegességi gyár gyümölcserőtelkesítési gépekben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kértnek